

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ecologische inventarisatie Diepstroeten, Assen

projectnummer: 015.40.51.00.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie Diepstroeten te Assen

Datum: 05-12-2019

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is voornemens om twee woon-zorggebouwen te ontwikkelen op een perceel in het noorden van park Diepstroeten in Assen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 30 oktober 2019 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: onbewolkt, circa 10°C, droog, zonnig en weinig wind.

PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen in het zuiden van Assen en wordt begrensd door het Anreperdiep in het zuiden, de Hendrik van Boeyenlaan in het westen en noorden en de burgemeester Bothenius Lohmanweg in het noordoosten. Figuur 1 toont de begrenzing en inrichting van het plangebied.

De bebouwing centraal in het plangebied bestaat uit een kruisvormig gebouw met twee schuurtjes (figuur 1). Het gebouw is opgetrokken uit steen en houten betimmering en heeft een pannendak. De schuurtjes zijn opgetrokken uit hout met een pannendak. Rondom het gebouw en de schuur zijn gazon en tuinbeplanting aanwezig. Een klein deel van het erf bestaat uit verharding. De parkeerplaatsen in het noordoosten van het plangebied markeren de toegang tot het gebouw. Aan de overzijde van de Burgemeester Bothenius Lohmanweg aan de noordoostzijde van het plangebied staat nog een bebouw wat is opgetrokken uit muren van bakstenen en gevelbetimmering met een dak van metalen platen. De bestaande bebouwing in het midden en noordoosten van het plangebied blijft behouden en is niet bij het plan betrokken.

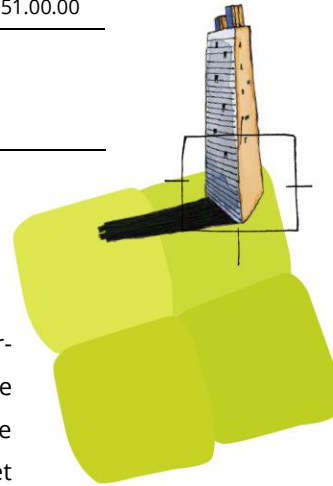
¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Vaart NZ 50, 9401 GN Assen T 0592 316 206

E info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

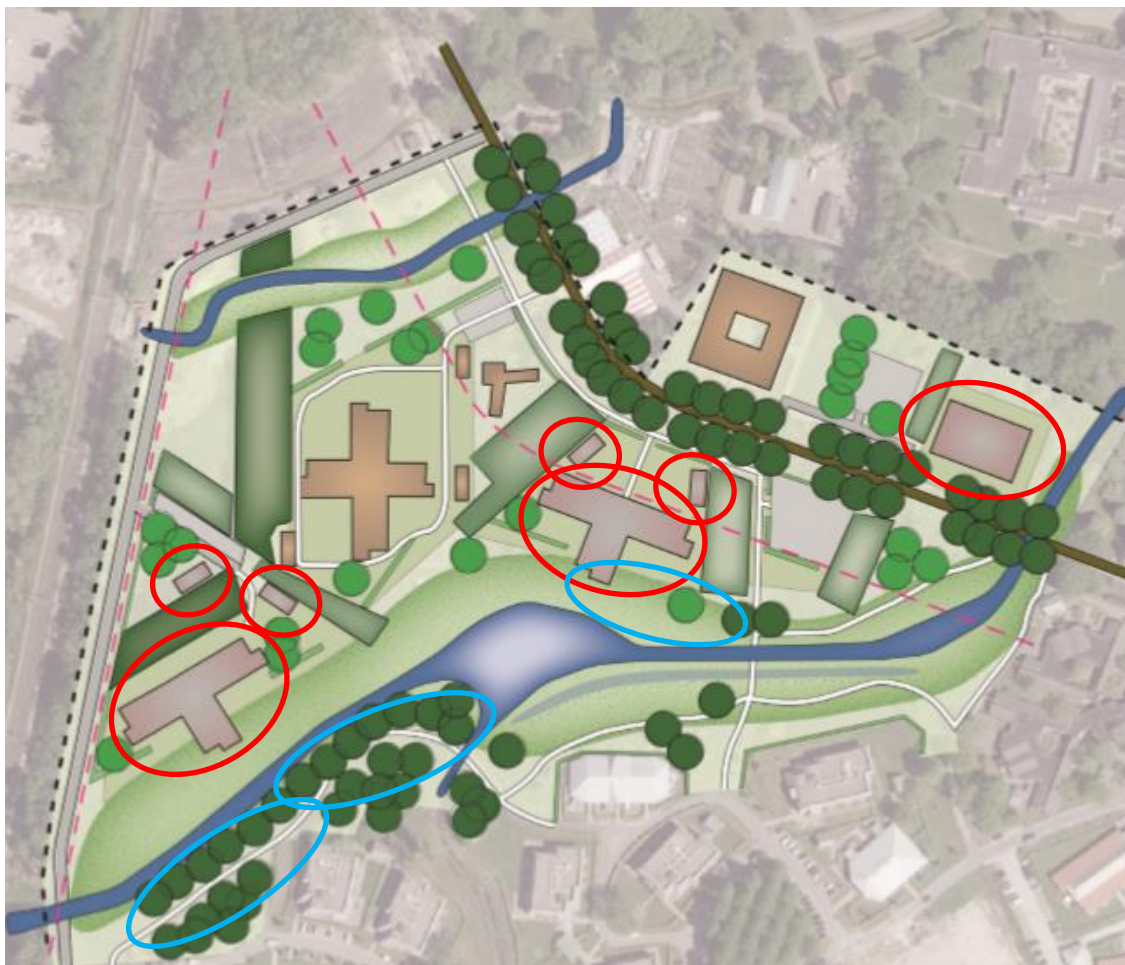
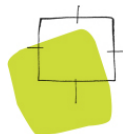

Grote delen van het plangebied bestaan uit grasland en ruigte. Aan de noordzijde van het plangebied bevindt zich een omgelegde waterloop met flauwe oevers. Het Anreperdiep, welke in het zuiden van het plangebied is gelegen, heeft steile en ruig begroeide oevers. In het plangebied is op verschillende plaatsen opgaande beplanting aanwezig. De houtsingel die langs de Burgemeester Bothenius Lohmanweg, in het noordoosten van het plangebied ligt, verdeelt het plangebied in twee compartimenten. Verder zijn op verschillende plekken in het terrein bosjes en solitaire bomen.

Figuur 1. Locatie en huidige situatie van het plangebied (witte stippellijn).

De ontwikkelingen bestaan uit de bouw van twee nieuwe woon-zorggebouwen (zie figuur 2). Hiervoor zal grond worden vergraven en bomen worden gekapt. De locaties van bomen die gekapt zullen worden zijn weergegeven in figuur 2. Overige bomen in het plangebied blijven behouden. Zoveel mogelijk opgaand groen blijft behouden. De oevers van het Anreperdiep worden zo veel mogelijk verbreed. In het middendeel van het gebied ontstaat zo een breed beekdal, dat zich naar de randen toe weer versmalt. Omdat er aan de noordzijde van de beek weinig ruimte is, wordt langs de zuidoever van de beek een grote lengte aan plas-drasoever aangelegd. Deze oever biedt ruimte voor waterberging in geval van een hoge waterstand, biedt ruimte voor natuurontwikkeling en voorziet in de benodigde compensatie als gevolg van de nieuwbouw.

Figuur 2. Nieuwe situatie in het plangebied. De nieuwbouw is rood omcirkeld. De te verwijderen bomen zijn blauw omcirkeld.

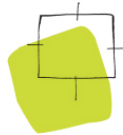
Figuur 3-8. Impressie van het plangebied. Linksboven het aanzicht vanaf Burgemeester Bothenius Lohmanweg. Rechtsboven het Anreperdiep, gezien vanaf het oosten. Links midden de schapenweide in het zuidwesten van het plangebied. Rechts midden het aanzicht op het gebouw vanuit het zuiden. Linksonder het aanzicht op het gebouw en houtwal vanuit het westen van het plangebied en rechtsonder de omgelegde watergang aan de noordzijde van het plangebied (30 oktober 2019).

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Deze betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatstgenoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFF - quickscanhulp.nl 29-10-2019 09:59:04) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat om vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, reptielen, ongewervelden en amfibieën.

De opgaande tuinbeplanting rondom het gebouw bestaat onder andere uit de plantensoorten beuk, gekweekte appel. Ten noordoosten van het gebouw zijn (jonge) zwarte els waargenomen. Bosjes en houtwallen in het plangebied bestaan voornamelijk uit zwarte els, eik, schietwilg, braam, kornoelje en gewone plataan. Langs de verharding ten noordoosten van het gebouw staat een drietal grote zwarte elzen. In het grasland en ruigte in het plangebied zijn onder meer Engels raaigras, pitrus, duizendblad, smalle weegbree, fluitenkruid, ridderzuring en witbol aanwezig. In en langs de watergang aan de noordzijde en het Anreperdiep zijn voornamelijk uit lisdodde, grote kattenstaart, grote egelskop, gele lis en waterlelie aangetroffen tijdens het veldbezoek.

De aangetroffen soorten duiden op matig voedselrijke tot voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten zijn niet bekend uit de directe omgeving van het plangebied. Gezien de terreingesteldheid en voedselrijkdom worden beschermde plantensoorten niet in het plangebied verwacht.

In de bomen in en direct rond het plangebied zijn geen holtes of scheuren aangetroffen die kunnen leiden tot vleermuisverblijfplaatsen. Echter, is het niet mogelijk geweest om alle bomen rond de oever van het Anreperdiep die zullen worden gekapt individueel te onderzoeken op aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger (Quickscanhulp.nl). De bebouwing in het plangebied biedt geen geschikt openingen die kunnen leiden tot verblijfplaatsen voor vleermuizen. Daarnaast zal de huidige bebouwing in het plangebied behouden blijven. Dit leidt dan ook niet tot problemen.

Daarnaast is de opgaande begroeiing (houtsingel) in het westelijke deel van het plangebied onderdeel van een doorgaande structuur van opgaande begroeiing, waardoor het mogelijk een onderdeel vormt van een belangrijke vliegroute van vleermuizen. Ook de bomenrijen langs de Burgemeester Bothenius Lohmanlaan in het oosten van het plangebied vormen mogelijk een onderdeel van een doorgaande structuur van opgaande begroeiing welke onderdeel kunnen zijn van een belangrijke

---

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

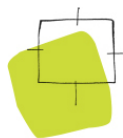
vliegrouete. Ook het Anreperdiep als brede watergang kan onderdeel vormen van een belangrijke vliegrouete van vleermuizen.

In de bomen in en direct rond het plangebied zijn geen nesten of sporen, zoals braakballen en uitwerpselen, aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals ransuil of roek (Quickscanhulp.nl). Echter, is het niet mogelijk geweest om alle bomen die zullen worden gekapt individueel te onderzoeken op aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. De huidige bebouwing biedt mogelijk toegang tot nestplaatsen van huismus onder het pannendak. Aangezien de bebouwing in het plangebied zal worden behouden, leiden de geplande werkzaamheden niet tot het verlies van jaarrond beschermde nesten in de bebouwing.

Mogelijk vormt het plangebied wel een onderdeel van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten als huismus, sperwer of ransuil (Quickscanhulp.nl).

In de opgaande beplanting in het plangebied kan een aantal algemene vogelsoorten tot broeden komen, zoals merel, winterkoning, houtduif, zwartkop en vink. Het Anreperdiep biedt daarnaast goede nestgelegenheden voor soorten als wilde eend en waterhoen. Nesten van deze soorten zijn niet jaarrond beschermd.

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals egel, bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis. Voor de te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde boomarter, steenarter, eekhoorn, edelhert, waterspitsmuis, bever en otter bekend (Quickscanhulp.nl). De bomen in het plangebied kunnen holtes bevatten die dienen als vaste verblijfplaats voor boomarter. Ook kunnen de bomen nesten bevatten van de uit de omgeving bekende eekhoorn (Quickscanhulp.nl). Het is echter niet mogelijk geweest om alle bomen in het plangebied individueel te onderzoeken op aanwezigheid van verblijfplaatsen van boomarter en eekhoorn. Boomarter wordt in de bossen in de nabije omgeving verwacht en kan het plangebied dus ook gebruiken als foerageergebied. De aanwezigheid van gebouwen, schuurtjes, houtstapels en heggen in het plangebied biedt daarnaast voor steenarter geschikt leefgebied. Eén van de schuurtjes dat centraal in het plangebied staat is in gebruik voor houtopslag. Dit is aantrekkelijk voor steenarters als verblijfplaats. Daarnaast kan steenarter verblijfplaatsen hebben in houtstapels van gekapt hout. Aangezien er geen werkzaamheden zullen worden verricht aan de huidige bebouwing, zal verlies van leefgebied voor steenarter in de bebouwing niet aan de orde zijn. Als er houtstapels in het plangebied aanwezig zijn die ten gevolge van de werkzaamheden worden verwijderd, kunnen echter wel verblijfplaatsen van steenarter verloren gaan. Geschikt leefgebied voor waterspitsmuis is te vinden in de oevers van het Anreperdiep, aangezien deze oevers dichtbegroeid zijn. Geschikt leefgebied voor ot-

ter, bever en andere niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren ontbreekt in het plangebied. Deze soorten zijn zodoende niet in het plangebied te verwachten.

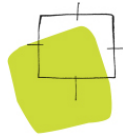
Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad. Niet-vrijgestelde amfibieënsoorten bekend uit de directe omgeving van het plangebied zijn alpenwatersalamander, heikikker en poelkikker (Quickscanhulp.nl). De watergangen in het plangebied bieden geen geschikt habitat voor heikikker en alpenwatersalamander, doordat de watergangen ongeschikt zijn als voortplantingswater. Het Anreperdiep zou echter wel geschikt voortplantingswater kunnen zijn voor poelkikker.

Beschermde soorten uit de soortgroepen reptielen, vissen en ongewervelden zijn gezien de inrichting en/of het ontbreken van waarnemingen uit de wijdere omgeving niet te verwachten in het plangebied. Zo ontbreekt geschikt biotoop voor adder en levendbarende hagedis (Quickscanhulp.nl) die zijn aangewezen op structuurrijke heideterreinen of veengebieden. De eveneens uit de omgeving bekende Noordse winterjuffer (Quickscanhulp.nl) is afhankelijk van petgaten en sloten in laagveenmoerasen die ontbreken in het plangebied. De uit de omgeving bekende grote weerschijnvlinder is tot slot aangewezen op vochtige bossen met breedbladige wilgen, die als waardplant dienen.

TOETSING

Er kan niet worden uitgesloten dat verblijfplaatsen van vleermuizen en boommarter, jaarrond beschermde nesten van vogels en eekhoorn verloren gaan als gevolg van het kappen van bomen in het plangebied. Om hierover zekerheid te krijgen, moet een extra veldbezoek worden gedaan naar de aanwezigheid van holtes en scheuren die kunnen leiden tot verblijfplaatsen van vleermuizen, boommarter en jaarrond beschermde nesten van vogels en eekhoorn in de bomen in het plangebied. Daarnaast zal tijdens het extra veldbezoek worden beoordeeld of er geschikte houtstapels voor steenmarter aanwezig zijn in het plangebied. Aan de hand van dit extra veldbezoek kan worden bepaald of er nader onderzoek moet worden uitgevoerd naar vleermuizen, jaarrond beschermde vogels, eekhoorn, steenmarter en boommarter. Het extra veldbezoek dient plaats te vinden als het blad van de bomen is, zodat potentiële nest- en verblijfplaatsen goed kunnen worden geïnventariseerd.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van meer algemeen voorkomende vogels worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstooring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Een klein deel van het potentiële foerageergebied van vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nesten kan door de uitvoering van de werkzaamheden verloren gaan. Het plangebied zal echter niet volledig ongeschikt worden. Zo blijft zoveel mogelijk opgaande begroeiing behouden en zal er ook in de nieuwe situatie rondom de bebouwing opgaande beplanting worden aangeplant. Bovendien is in de omgeving van het plangebied ruim voldoende alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied kunnen dan ook worden uitgesloten. De werkzaamheden aan het Anreperdiep kunnen effect hebben op een potentiële belangrijke vliegroute, aangezien vleermuizen veel gebruik maken van watergangen als vliegroute. Negatieve effecten op deze vliegroute kunnen worden verminderd door enkele aanvullende maatregelen. Dit betreft ten eerste geen werkzaamheden bij de bouw verrichten in de schemering of in de nacht. Ook wordt geadviseerd om verstoring van de vliegroute te voorkomen door zowel in de sloop- als aanlegfase geen verlichting in te zetten die lichtuitstraling veroorzaakt op de bomenrijen die onderdeel kunnen zijn van een vliegroute. Verder dient in de gebruiksfase met de verlichting rond de nieuwe bebouwing rekening te worden gehouden met vleermuizen, door inzet van gerichte armaturen of door amberkleurige verlichting.

Ook kunnen zowel verblijfplaatsen van eekhoorn en boomarter als leefgebied van waterspitsmuis verloren gaan ten gevolge van het verwijderen van bomen en vergraven van de oevers van het Anreperdiep. Voor deze soorten zal nader onderzoek noodzakelijk zijn om aan- of afwezigheid van de soorten te onderzoeken. Op basis van dit nadere onderzoek wordt bepaald of een ontheffing voor de Wnb noodzakelijk is.

Als gevolg van de werkzaamheden kan voortplantingswater van de niet-vrijgestelde poelkikker verloren gaan. Nader onderzoek is nodig om de aan- dan wel afwezigheid van poelkikker te onderzoeken. Op basis van dit nadere onderzoek wordt bepaald of een ontheffing voor de Wnb noodzakelijk is. Negatieve effecten op andere beschermde niet-vrijgestelde amfibieënsoorten kunnen worden uitgesloten doordat deze soorten niet in het plangebied te verwachten zijn.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Voor de soortgroepen planten, reptielen, vissen en ongewervelden kunnen negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde soorten worden uitgesloten doordat het plangebied geen geschikt biotoop vormt voor deze soorten.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

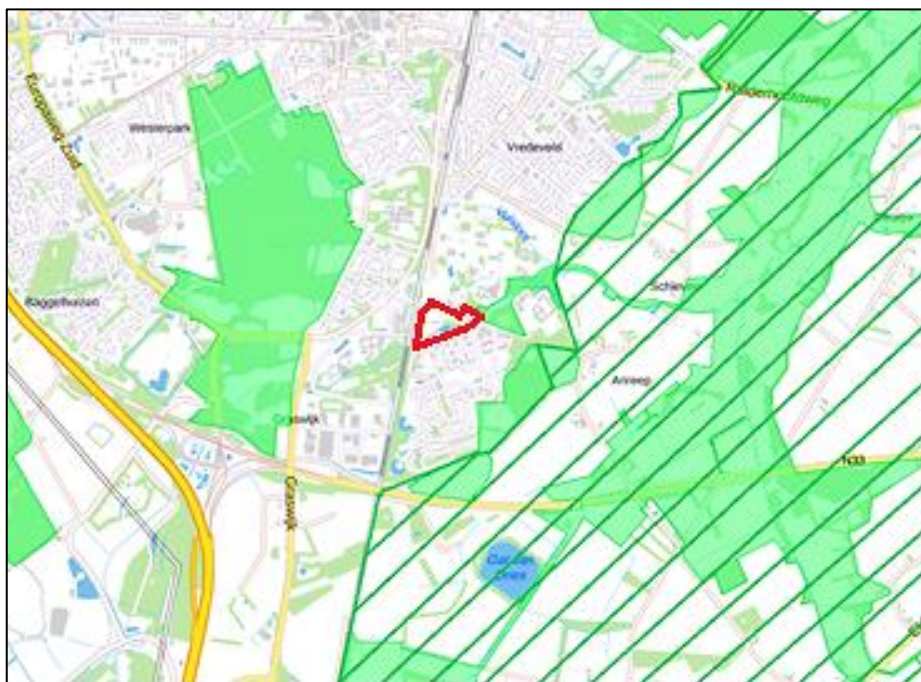
In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN - voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe. Het NNN in Drenthe kent geen externe werking.

INVENTARISATIE

In het kader van de Wnb beschermde gebieden liggen op kleine afstand van het plangebied. Het meest nabij gelegen beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied Drentsche Aa dat op circa 1,2 kilometer ten oosten van het plangebied ligt. Het meest nabijgelegen in het kader van het NNN beschermd gebied ligt op een afstand van circa 140 meter ten oosten van het plangebied.

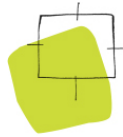
Figuur 9. Beschermd gebieden rondom het projectgebied (rood). Lichtgroen: NNN. Donkergroen gearceerd: Natura 2000-gebied (bron kaartondergrond: ruimtelijkeplannen.nl).

TOETSING

Het plangebied ligt op relatief kleine afstand van het Natura 2000-gebied 'Drentse Aa'. Hierdoor zijn in potentie effecten mogelijk door externe werking. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebieden door bebouwing, (water)wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Over deze afstand kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000- gebieden. Daarom dient een AERIUS-berekening te worden gemaakt waaruit blijkt of bij aanleg en gebruik sprake is van depositie boven de 0.00 mol N/ha/jaar op relevante Natura 2000-gebieden.

Gezien de terreinomstandigheden, de afstand tot beschermde gebieden, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van de ontwikkeling, zijn met betrekking tot het voorgenomen plan geen negatieve effecten op het NNN te verwachten.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie (d.d. 30 oktober 2019) is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van de ontwikkeling een nog onvoldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat er onvoldoende informatie is over vogels met jaarrond beschermde nesten, holtes en scheuren in de bomen die gekapt zullen worden in het plangebied. Deze holtes en scheuren kunnen toegang bieden tot verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast kunnen de bomen die verwijderd worden nesten bevatten van jaarrond beschermde vogels, eekhoorn en holtes die vaste verblijfplaatsen vormen van boommarter. Verder kunnen mogelijk aanwezige houtstapels in het plangebied verblijfplaatsen bieden voor steenmarter. Aan de hand van een aanvullend veldonderzoek kan bepaald worden of nader onderzoek naar vleermuizen, vogels met jaarrond beschermde nesten, boommarter, steenmarter en eekhoorn nodig zal zijn. Verder zal nader onderzoek naar poelkikker en waterspitsmuis nodig zijn om de aan- of afwezigheid van deze soorten in het plangebied te onderzoeken.

Met betrekking tot de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient verder rekening te worden gehouden met het broedseizoen. De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het is van belang of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt. Ook wordt geadviseerd om verstoring van de vliegroute te voorkomen door zowel in de sloop- en aanlegfase als in de gebruiksfase geen verlichting in te zetten die lichtuitstraling veroorzaakt op de bomenrijen die onderdeel kunnen zijn van een vliegroute.

De AERIUS- berekening moet uitwijzen of er negatieve effecten in het kader van de Wnb beschermde gebieden zullen optreden. Op basis daarvan kan worden bepaald of vervolgstappen nodig zijn, zoals het aanvragen van een vergunning van de Wnb.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedsbescherming van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. De ontwikkeling is op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.